

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminecă, Fără, candu concedu ajutóriile. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

MONARCHIA AUSTRIACA.
Transilvania.

ad. 24,241. — 1866.

Proclamatiune.

spre primirea de ostasi bolnavi si vulnerati din armat'a c. r. in ingrijirea privata.

Din préinaltulu manifestu emis in 17 Ianuia 1866 Maiestatea S'a c. r. apostolica, a vediutu si poporul Transilvaniei neincungurabilitatea resbelului celui mai crudel care dejá s'a si inceputu, precum si recunoscerea pregratiósa a intențiilor nobile de sacrificii, pe care ale aduce se grăbesce intrég'a populatiune din tótă monarchia, spre usiurarea reului si ajutorirea bravei armate la acoperirea cerintielor ei.

Tractarea regulata plina de iubire facia cu soldatii bolnavi si raniti, fiindu un'a din cele mai d'antai oerintie ale armatei, cere in gradul celu mai mare atentiu regimului si cea mai latita voia la aducerea de sacrificii din partea populatiunsi.

Regimulu a facutu prin ministeriulu c. r. de resbelu cele mai mari pregatiri ca se se etabilișeze ospitalele militari de lipsa pentru campu si se se largescă cele ce au fostu in tempulu de pace, si a midilocitu ca se se transportese in continuu si fara intrerumpere delunga campulu bataliei ostasi raniti si bolnavi din armat'a c. r. si in regiuni mai departate.

Totusi acésta ingrijire precauta nu ne asigura din destulu, ca aru fi de ajunsu cerintelor intetite prin eventualitatile viitoré, déca cugetam la cele dòue armate mobilisate mari si la dimensiunile cele mari, care le pote luá resbelulu in nordu si sudu dejá inceputu — precandu totu asia jace in interesulu populatiunei ca si in celu alu administratiunei de statu, ca spre scopulu impededecarei devastatiunilor escate prin bôle si epidemii care ca unu resultatul alu eventualitatilor de resbelu, cu multu mai tare intrecu, dupa dobad'a istoriei resbelelor mai de multa — numerulu si insemnatarea perde-rilor suferite inaintea inimicului se se ajutoresc administratiunea armatei cu tóte acele midilóce, care sunt de lipsa dupa esperiintiele facute in acésta privintia, atatu spre binele armatei, catu si spre scutirea populatiunei contra bôleloru epidemice, care déca s'aru gramadi unu numera de militari morbosí prémare, pre usioru potu causá ingrijiri.

Acestu resultatul se pote ajunge numai prin cea mai curenda departare a soldatiloru morbosí si raniti dela campulu bataliei, si prin o astufeliu de repartire potrivita, subventionare si nutrire, déca voru fi gat'a deosebitele comunatati, corporatiuni, institutiuni si alti privati ai tieri, considerandu periculele cele mari, cari in lips'a medilócelor de ajunsu lesne se potu nasoe — a redicá, acomodá si sustiené comoditati pentru morbosí, séu a primi in propri'a loru ingrijire unulu, séu mai multi soldati morbosí séu raniti, séu se voru obligá dupa putint'a midilócelor la gratificarea medicamente-loru séu la efectuare a ajutoriului medicalu.

Legaturile intime care de tóte partile léga pe locitorii acestei tieri cu aparatori patriei in a ororu sire se afla atati'a fii eroi ai ei contédia cu tótă confidint'a la unu ajutoriu din respoteri.

Deci se recomenda tuturoiu locitoriloru acestei tieri, ca ou cea mai mare caldura se se participedie in unu numera catu se pote de mare la acésta intreprindere, prin care, considerandu aceea impregiurare, ca administrationea militare va purta cea mai mare grija, ca dupa potintia se se considere la repartirea si trami-tarea bolnaviloru si ranitiloru, relatiunile per-

Brasovu 11 Iuliu 29 Iuniu 1866.

Se prenumera la poste c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

sonali ale loru, facia cu rudeniele loru — cu deosebire se se pote efectui prin cei mai deaprope scumpi ai loru alinarea suferintelor loru.

Guvernulu regescu sperédia in aceea astep-tare, cumca populatiunea acestei tieri nu va lasá nefolosita acésta ocazie de mare necesitate, spre a efectui la binele armatei c. r. precum si la aperarea poporului, si a reotifica din nou in unu modu catu se pote mai splendidu eroitatea cea basata pe trecuta.

Tóte contribuirile si sacrificiele de feliulu acesta se voru publica deobes si se voru aduce si la cunoscint'a préinalta.

Dela guvernulu regescu alu tierei.

Clusiu ia 27 Iuniu 1866.

Creanerville.

Nr. 15692/1866.

Inscientiare.

In adausu la provocarea facuta aici in 27 Iuniu a. c. sub Nr. 15.241, si urmarea emisului in. r. presidiu alu cancelariei r. aulice trans. din 1 l. c. Nr. 702, se adues prin acésta la cunoscintia publica, cumca c. r. ministeriulu de resbelu se indetoresa (obléga) a dà rebonificare, catu e compatint'a alimentarii trupelor in trecere, déca se va pretinde, peatru fiacare bolnau séu ranitu primitu in ingrijire.

Iubite conte Eszterházy!

Pana candu va absentá ministru Meu c. Mensdorff-Pouilly Ti incredintiesu conducerea ministeriului casei imperatesci si de esterne.

Vien'a in 4 Iuliu 1866.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

Catra P. T. D. D. membrii ai Asociatiunei transilvane romane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu!

Dupa ce adunarea generala a Asociatiunei transilvane romane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tienta la Abrudu in 28 si 29 Augustu 1865 a determinatua oadu-narea aceleiasi Asociatiuni pentru anulu curente se se tinea in Alb'a Iulia (Carlsburg) la 27, 28 si 29 Augustu (c. u. R.) a. c., subscrisulu co-mitetu alesu si constituitu are onore de a provocá prin acésta pre toti P. T. D. D. membrii ai prelaudatei Asociatiuni, ca doritorii si volitorii de a participa la adunarea generale din acestu anu a Asociatiunei se binevoiesca a se adresá prin scrisori francate poate restanta catra subsemnatulu comitetu multu pana in 8 Augustu (27 Iuliu) 1866 ca se fia pusu in star, de a se putea ingrijii de temporiu pentru cuvenit'a pri-mire si incuartirare a P. T. D. D. membrii in-cóce venitori.

Alb'a Iulia 3 Iuliu 1866.

Comitetulu pentru bun'a primire din Alb'a Iulia

Augustu de Papp m. p.,
presiedinte.

Novissimu. Telegrame 9/7. Oficio-sulu „Oest. Ztg.“, dice, despre stadiulu nego-tiariloru pentru armistare, cumca negotiatonile Franciei privitorie la mediulocirea propusa din partea Franciei pentru a deschide cale la pace si a inchiaia o armistare, pe cari Austria si Prusia le primira, inca nu se inchiaiera.

Vien'a 11 Iuliu. Imperatulu Napoleon vediendu, ca Prusia si Italia nu voru a se induplecá la mediulocirea pacei a dechiaratu si Prusiei si Italiei resbelu. Maresialulu campestru, archiducele Albrecht s'a si denumitul supremu comandante alu

armatei de nordu. Armat'a austriaca de sudu parasesce Veneti'a si merge spre nordu in contra Prusiei.

Petersburg 7 Iuliu. Diurnalulu oficio-siu de Petersburg crede, ca armistarea va aduce impacare, déca n'ar fi cineva in Germania, care se creda, ca e destulu de tare spre a face sila Europei a-si dà inviorea, că se cu-crese Germania, uitandu, ca esista poteri tari si coadunate, caror cu man' a drépta a Europei nu le este numai vorba góla, de claca.

Din campulu resbelului nordicu.

Atatu din telegramele publicate in Nr. tr. catu si din alte sciri se afla, cumca la batal'a din urma dela Königgrätz a fostu mai tótă armat'a prusiana din partea acésta angagiata in lupta, că la 280.000 fericiori cu principala de corona si cu principele Carl in frunte. Prusienii se prefacura cu siretia, ca ataca centrulu si arip'a drépta, precandu o parte mare a armatei incungiura arip'a liniei si luá pusetiune la Clum in dosulu armatei nostre. De acolo venira prusianii in pusetiunea austriaciloru si descarcara unu focu mistuitoriu asupra falanoii si in dosulu liniei nostre, adica iau luatu sidin de-reptu. Armat'a nostra dimpreuna cu saconii inca a fostu tótă angagiata la lupta; si pusetiunea ei era intarita in parte cu sianturi. Cu tóte acestea prusianii ii respinsera atatu de in-fricosiatiu, in catu o parte din armata fugi peste Albe, ér' alt'a la Pardubitz si se pote ca in disordine neci nu se potea aduná dincóce de Albea, — ci era silita intr'unu resufletu a se retrage catra Olmütz. — Nu se pote bine intielege, cum de n'au observatu comandanii nostri pe dusmanu, ca ocupa Chlum in dosulu armatei nostre din cau'a fumului de pulbere de pusca, care si dusmanului au-i potea dà ochi mai buni de catu loru.

Dauna de multele mii ale coloru sangerati din cau'a dominisoriloru grafi si baroni, cari nu potu suferi asia bine miroslu de pulbere cum lu suferu caracterele si virtutea martiala cea solida si neerosabila dintre poporu. Perdereau austriaciloru in bataliele trecute numai in prinsi se afla la vro 8500, déca nu e numerulu eosageratu; ér' a prusieniloru totu in cele 3 batai dela Skalitz, Trautenau si Turnau in 27, 28 Iuniu se credu a fi 7 mii cu morti cu raniti; asia lupt'a a fostu desperata, déca avu atatea perderi, dar' cea din 3 Iuliu cata stricatiune va fi adusu?

Din fontana oficiala impartasim u acam, ca celea publicate cu intetire in Nr. tr. sunt tóte adeverate precum e adeverat si aceea, ca LMC. Gablenz se tramise in cartelulu generalu alu prusianiloru pentru inchiaarea unei armistari de 6 septembani.

Dela Pardubitz in Boemia, unde se afla inca armata austriaca se scrie acuma, ca magasinele de aoi se straporta la Iglau (la pól'a muntiloru de catra Moravia) ér' prusianii 80.000 pornira catra Praga, 300 prusiani au ocupat Jung-Bunzlau.

Dela Reichenberg se scrie, ca neoi fabrice neci alte institute nu suferu stricatiune din partea dusmanului.

Telegramu. MSC. archiducele Albrecht scrie catra Mai. S'a imperatulu din Cola, 4 Iuliu 1866 acestea:

„Decularea armatei nordice e o mare nemocire. Inse pentru aceea totusi inca nu e nemicu perduto. In anulu 1809 dupa decul'a séu devingerea dela Ratisbona (Regensburg) in Bavaria urmă cea mai frumosă victoria la Aspern (loaga Vien'a) si aici sta in prospectu unu ce totu asemene, déca neci armat'a neci poporulu nu se va descuragá.“ —

„Wienér Abendpost“ după catastrofa din 3 Iuliu dela Königgrätz se revérse în urmatóriile cuvinte de durere, că diurnalul oficialu imper.:

„Apucam sub impresiunea cea mai covesitorie a sciriloru celor adencu intristărie sosite dela armat'a de nordu, pentru că în unanimitate cu intrég'a poporime credintioasa și loiala a imperiului se ne esprimam doliul despre calamitatile, cari au ajuns pe armat'a noastră cea vertosă și curajoasă; se ne damu expresiunea la acea durere, care ne impinge să cugetă la o schimbare a evenimentelor astfelui, precum minte omeneșoa nu ar fi prevedut cu atatu mai pucinu asteptat.“ Mai încoollo dice, cumca acesta durere e cu atatu mai apasatorie cu catu ca în fruntea armatei stă unu barbatu, în care si armat'a si poporatiunea avea cea mai deplina incredere (Benedek) si carui Mai. S'a mai cu deosebire pentru acesta unanimitate a opinii publice i-a datu cea mai deplina libertate în tota privintia, la tota rezolvirile si lucrările lui. Neci o influența catu de pucinu detiermuritoria nu s'a facutu asupra comandanțelui armatei. Alegerea subordinatilor lui, ordonanțele lui era placidate mai înainte de imperatulu. Credem, ca nu avemu lipsa se mai panemu deosebitu accentu, ca prin acesta marturisire se refrangu acum tota opiniunile, cari vorbiā, cumca comandanțele de campania a fostu influențiatu si i-ar fi fostu octoate cu tari personalitati. — Departe se fia, că se respiccamu o judecata asupra numitelor persoane, cari ar portă vin'a, în momentulu, candu perderile cele mari ne confundu privirile, cu tota ca la locurile decidiatorie s'au lăsatu tota mesurile a pune sub pedepsa meritata tota persoanele, care părta vre o vina speciala. Credem, ca cu acesta suntemu detori poporimei si in ultim'a linia supremului domnului de armata, că se accentuam de repetite ori, cumca Mai. S'a pînă induratulu nostru imperatulu s'a simtitu una cu dorintele tuturor si a facutu cele mai depline concesiuni voceiloru. Si inchiaia asia: „Noi simtimu, cumca s'au si facutu cei mai energici pasi, cari ne facu a spera cu incredintare, cumca totu ce se mai poate ajunge in direcțiunea militară si politico-diplomatică se va si ajunge in scurtu si cu energia.“

„Ost. Post“ si mai multe alte diurnale mai vertosu slavone imputa comandei, ca de ce a lasat se ocupe dusmanulu muntii cei infrișosiati, din cari cu poterea nu prelesne lu pote cineva goni afară; er de alta parte imputa domnisorilor, cari ocupă posturile cele mari din frunte, ca nu se arata demni de densele in fapta si ca virtutea si caracterul solidu al celorui esit din sinulu poporului si clas'a mediulocia mai multu ar fi fostu efecțuitu.

Vienesii nutriti de alte sperantie, de invineri glorioase, incremenira audiendu calamitatea resbelului si spumau de iritatiune, ca Prusi'a se intre invingatoria in Austri'a! Acum aștepta toti cu nerabdare conditiunile. Pestanii si Clusenii, pe catu ce ingamtau, ca unu maghiar se afla in fruntea armatei, pe atata se străduiescu acum mai multu a escusă neputinti'a cu felurite preteceste, care inse „W. Ztg.“ după cum vediu ramu mai susu, le da de mentinu.

„W. Abendpost“ mai descopere o scire, ce merita atentiu, cumca inca înainte de bataia din 3 Iuliu a recercat regimulu austriacu pre imp. Napoleonu, că se mediulocesa o armistare intre Austri'a si Itali'a, cu scopu că se unescă trupele aflatioria in Itali'a cu armat'a de nordu, si ca imp. franciloru se-a aratatu gata a implini dorintia regimului austriacu, ma in favorea restoririi pacii in Europa a mersu si mai de parte, ca fara a fi fostu provocat directu seu indirectu de catra Austri'a si a oferit servitiale si pentru mediulocirea unei armistari intre Austri'a si Prusi'a, care loiala imbiare o primi apoi Austri'a.

Tooma ne sosesc scirea din „W.Z.“ 7 Iul., cumca armistare a pesiese (?) septembrii s'a si mediulooit u in voire definitiva. Intr'aceea era si a inceputu a fi vorba conversatiunii stramutarea chartei Europei. Dela Parisu publica diurnalele proiectele respective, cumca Victor Emmanuel va primi Veneti'a pe longa rebonificarea speselor resbelui Austriei pe de diuometate, er cealalta diuometate o va rebonifica Prusi'a, care primește Schleswig-Holstein-ul si celelalte state ocupate de densa in Germania, er peintru regele Sachsoniei se se

intemeiese unu altu regatul catolic la Renu; Francia ca pretiu de mediulooire se primescă Belgia, Luxemburgu olandesu, Aachen si Augusta Trevorum (Trier), Saarlouis si Bipontum (Zweibrücken). Aceste era cam precalcute. Se va vedea in urma schimbarea.

Unu obiectu de mirare si condurintia sunt perderile si din cele 4 batalii dintai, din care morți, raniti si neafati se dicu a fi la 15.000 si archiducele Wilhelm e impuscatu cu unu glontiu curmedisii priu pelea capului, fara a-i se vatemă capacin'a. Regimentul de curasiri Nr. 11 a suferit perderi de totu mari. Capitanul c. Enzenberg, loc. prim. Dubski si Rott remasera morti. Multi alti oficiri raniti, 80 fejori morti si raniti, 200 cai puscati. La gen. Festetits unu tunu ei sdrobi petiorulu, gen. Brandenstein a capatatu 3 glontie in trupu.

Perderile in lupta din urma sunt enorme.

Dupa „Gazeta militara“ armat'a austriaca s'ar fi potutu sustinut in dosulu tiermilor Alboi, care sunt plini de stauci scobite, unde in 1778 armat'a imp. Iosif II, s'a opusu tuturou inordinarilor lui Fridericu celu mare, si deca ar' fi sustinutu acea pusetiune ar' fi reesitut cu impedirea concentrarii armatei prusiane, de altumintrelea se arunca vin'a asupra gen. Clam-Galas, care retragunduse si ne mai putendu in fruntă pe dusmanu a datu oca de antaia oca siune la retragerea armatei.

Se serie din Prag'a 5 Iuliu, cumca prusianii au mai ocupat Teplitz-ulu si regale Prusiei vine acolo la cura.

Brigad'a austriaca de suptu gen. Trentinglia inca fu calcata de prusiani la Chrzanow, inse se sustinut la lupta.

Se vedem, că se potem judecă mai bine si corporile armatei nordice c. r. si comandanților, ei sunt urmatorii:

Corpulu 1: Generalululu de cavaleria conte Clam-Galas; corpulu 2: LMC. conte Thun; corpulu 3: LMC. archiducele Ernest; corpulu 4: LMC. conte Festetits; corpulu 6: LMC. de Ramming; corpulu 8: LMC. archiducele Leopold; corpulu 10: LMC. baronu Gablenz; divisiunea 1-a de cavaleria usiora: MG. br. Edelsheim; divisiunea 2-a de cavaleria usiora: MG. princ. Taxis; divisiunea 1-a a cavaleriei de rezerva: MG. princ. Holstein; divisiunea 2-a a cav. de rez. MG. Zaitschek; div. a 3-a a cav. de rez. MG. Coudenhove; comanda armatei: LMC. cav. de Benedek; adjutantul generalu: MG. de Kriz; chefulu pretorului gen. LMC. Henikstein; chefulu cancelariei de operatiune: MG. de Krizmanicz; intendantele armatei LMC. Pokorný; c. r. comisariulu aulicu de Kriegsau. — Avendu la mana si aceste date la tempulu seu ne vom pute in dreptă judecată despre tristulu succesu al campaniei nordice. Acum se trecemu la

Reportul principelui de corona prusiana Fridericu Wilhelm, supremul comandante alu armatei II din 27 Iuniu catra regele, tatalu seu, care suplinesc datele noue pana acum necunoscute din partea dusmanului. Acelasi ase cuprinsu u.m. :

Reinerz 27 Iuniu 1866. Despre evenimentele dilei de astazi reportesu pre umilitu r. Vostre Majestati urmatorele:

Gen. de Steinmetz inca in 26 dupa prandiu si inaintă anteposturile sub gen. Löwenteld catra Nachod, care dupa unu atacu usioru a ocupat defileaua parasita de austriaci, cari si lăsara indreptu 18 morti. Avangard'a procese in directiunea catra Skalitz. Astazi la 10 ore de demanetă ea fu forte aspru atacata de o artleria numerosa a 3 brigade din corpulu alu 6-lea austriacu si totudeodata le veni si divisiunea de cavaleria grea pr. Holstein. Avangarda nostra cu mari inordari se retrase cu incetul luptanduse; intr'aceea mas'a corpului nostru castiga tempu a esi din definire si a ocupat in altimile de dinainte. In acestu momentu sosisi eu de tempuriu din Braunau la corpul. Indata ocuparamu in altimile si tota artleria de 90 tunuri se duse in frunte pe lini'a luptei, er dusmanulu se intarise cu ultim'a brigada din corpulu alu 6-lea si cu artleria lui de rezerva. Indata se si curmă inaintarea dusmanului si corpulu nostru mai primindu unu regimentu de infanteria si de rezerva ajutoriu potu trece la ofensiva.

Gen. de Wunck cu unu atacu stralucitul regimului I de ulani si VIII de dragoni, luptanduse peptu la peptu, dobori la pamentu brigad'a dusmanu de curasiri a pr. Solms. Ficare regimenteri luă cate unu standartu dela dusmanu. Gen. Wunck, colonela Treskow si v.

col. Wichmann, comandantii ambelor regimenteri fura raniti.

Infanteria după o luptă cu focuri cu resultatu stralucit inaintă in deosebite locuri cu baionet'a ocupandu parcelele si locurile de padure. Stégulu batalionului III Deutschmeister cadiu in manile noastre. Catra 3 ore tota trupă dusmane se află in retragere gonite de focul tunurilor noastre. Unu despartiementu alu regimenteri I de ulani luă tunuri dusmane, er' alte 3 remasera cu grab'a retragerii pe locu. Cavaleria nostra sprinținita de ceva infanteria pasi inainte la găna, er' brigad'a din corpulu VI ce venise catra săra primi asuprasi anteposturile. Sé'a facandu revista peste trupele foste in focu si respicandule recunoscinti'a Mai. Vostre me-am reintorsu la Nachod. Deaici lauda pe gen. Steinmetz si corpulu alu V de armata, cari secerara onorea luptei. Lauda solid'a statonicia a juneloru trupe si glorioas'a emulatiune a tuturor, si dice, ca nouele pusci cu acu de apinsu (Zündnadelgewehr) au facutu stricatiunea infrișoasă facandu desierea tota atacarile dusmane, cari se intreprinse era cu mare bravura; er' artileria, care la inceputu era mai neinsemnată decat a dusmanului, dovedi o rara cerbicia, si cavaleria a intre-cutu pre cavaleria austriaca cea atatu de laudata.

Din partea austriacilor era 28 batalioane in lupta, dela care toti prinsii cadiu in manile noastre. Din contra corpulu V (prusianu) avu numai 22 batalioane de dusu in focu dintre cari cei tienuti in rezerva venira numai in focul de granate.

Rezultatul dilei acesteia la numesc stralucit, perderea prusiana o pune celu multu la 5—600 fejori intre cari unu numar insemnatu de oficiri si maiorul Natzmer si gen. Olech, col. Walther raniti.

Perderea austriacilor ince o cifra la 2000 prinsii; mortii, dioce, ca diaceau pe unele locuri gramadi iucatul le pretiusesc tota perderea la 4000 omeni. Se luara 5 tunuri, 1 stegu si 2 standarde dela austriaci.

Batalia dela Königgrätz.

Diurnalulu militaru „Kamerad“ publica unu reportu despre infrișoasă calamitate, din care scotemur urmatorele:

Batalia se incepe cu focul de tunuri la 8 ore demanetă, er' catra amedi pe drumul dela Gitschin catra Königgrätz se incepe atacu seriosu. Prusianii atacara Sadova si Lippa. Ai nostri se tienura pana la 1½ dupa prandiu, catra 2 ore intră Gablenz in lupta cu corporile 8 si 10 si cu sasii intruniti intr'o linia dealungul valcelei Bistritia si respinsese pe dusmanu catra Josefstadt si Königinhof; corpulu I s'a luptat mai multu si comandanțele lui c. r. Festetits se aduse cu priorulu sdrobitu de pe campulu bataliei. La 3 ore s'a intorsu rot'a fortunii. Dusmanulu se retrase numai spre a inselă si vrea cu flancu sa strategica din dipt'a a mediuloci mai lesne invingerea falangei noastre din steng'a spre ai taia decatru Pardubitz. Aici era gen. de cav. conte Clam-Galas comandante corpului I de armata si alu sasiloru si fu respinsu de poterea precumpantă a dusmanului. Multe aprinderi urmară pe drumu. La 6 ore era aprópe de fortu, si totusi vijel'a bataliei tienu pana la 7 ore, er' dusmanulu folosinduse de fumulu pulberei de pusca, ce stă la pamentu din cauza temporii ploiosu, strabatut pana la Chlum iu pusetiunea austriaciloru. Aici dintr-o data, si fara veste deseară dusmanulu focu infrișoasă si asupra falangei din stalga si pe din dosulu liniei, trupele cele mai aprópe de focu se clatină si cu tota inordarea nu mai potu succede a se pune stavila retragerei, care urmă antaiu mai cu inoțelul după aceea in fuga goniti de dusmanu pana catra Pardubitz. Retragerea catra Moravia e libera si in Olmütz se poate reculege armat'a.

Confuziunea la trecerea podurilor peste Albea era totu mai mare, fiinduca prusianii veni in massa infrișoasă si i gănia. Gen. Ramming cu 17.000 ce i mai remasera dintr'unu corpul se inordă a sustinut lupta pana voru trece trupele, ince cu pucinu succesi. O mare parte dintre ostasii nostri si afara mormentul in valurile apei Albea. Cifra perderilor e inspaimantă, si „Kamerad“ dice, ca nu cutesa a o insiră (se potă 70—80.000?). 400 cara incarcate cu pacuri si 82 tunuri se fi cadiutu in manile dusmanului, din norocire totusi fara cai.

Mas'a armatei noastre acum de 70.000 fe-

ciori cu tanuri si cu carale de munitiune se retrase pe drumulu catra Hohenburg. Vre-o 20 mii, intre care si sasii, catra Brünn, erau 30.000 se retraseră în munti la granita dela Glatz. Nu se ști, unde e oortelul generalu. — După cum aude „Kamerad“, maresialul Hess, duce armat'a la Olmütz spre a o reorganisá acolo, si se crede, ca gen. Ramming e desemnatu de supremu comandante alu armatei de nordu pana candu, facunduse vre-unu arangementu pentru Veneti'a, va veni archiducele Albrecht.

Din campulu resbelului in Itali'a.

Conand'a armatei de sudu reportesa din Pola cu datu 5 Iuliu, cumca italianoii au atacatu cu tunurile capulu podului dela Borgoforte incetandu numai la amédia. Garnison'a se sustienu cu coragi si avu 5 morti si 12 raniti. In 2 si 3 Iuliu dupa nesce atacuri miei la San-gio-Como si Sant Antonio fura italianoii respinsi la Rocca d'Anfo. Faim'a se latiesce, ca nai resbelice francese au sositu lá Veneti'a la 5 Iuliu spre a primi formaluminte actulu de cesiunea Venetiei. Prinsii austriaci la vro 1827 sunt bine tractati. Austriaci raniti in Veron'a sunt peste 6000; 36 spitale si mai multe besericu se afla intrebuintiate pentru raniti, erau cei usioru raniti se voru tramite la Vicenza, Mestre, Udine, Laibach si Botzen, că se se straportese pe dromulu de feru mai incolo catra Salisburgu si Austri'a superióra, dupa cum scrie „Medizinische Wochenschrift“.

In 4 Iuliu impuscară austriaci la Desenzano fara a face vre-o dauna. In Goito si Mozambano facura austriaci unu podu de plute, erau la Peschier'a esira trupele la lupta. In 4 Iuliu 5000 voluntari atacara pe austriaci la Monte-Suello inse fura respinsi cu 500 morti si raniti. Voluntarii fura respinsi peste Incudine lasandu in manile austriacilor 24 princi; 4 austriaci morti si 17 raniti. Garibaldi inca primi o rana osiora, care inse nu lu impedacea că in 8 dile se se suie pe calu. —

— Oficii romani raniti: Greu ranitu Ioane Balaciu, colonelulu prefectu lega 8 de pedestri granitieri, la Peschier'a; usioru raniti: locot. A. Procopu, T. Falt'a, Ant. Parvulescu, din leg. ped. Nr. 36, in divisiune de' resvera, (la Custoza). Usioru raniti: C. Barbulescu, leg. ped. Nr. 17 totu la Custoza. — Raniti la ótea nordica: Georgiu Andrei, Ioane Urechia, amendoi capitani in leg. ped. bar. Kellner, Nr. 41 (la Josefstadt).

Cine semena ventu, culege furtune.

Regenerarea unui poporu crestinu, precum si aceea a unui individu, nu poate fi adeverata, nu poate fi putintiosa de catu, deea va concurge elu insusi; acesta e antai'a si cea mai secura regula in restaurarea societatilor.

E. Quinet.

De la anulu 1860 de candu adica „constituinea“ pare a-si fi aruncat u mbr'a s'a si preste Ungari'a si Transilvani'a — trecu mai 6 ani de lupte continue si de staruintie ce parau destinate a aduce o multiumire si indestulare preste aceste tieri multu probate, ce aveau de a reda dupa atatia seculi de suferintie — acestorui tieri dreptulu de a se numi éras, „ferice.“ A cercă inse se descendemai adunuc in analis'a celor intemplete in decursulu acestorui 6 ani din urma, a voi se cercam starea nóstre politica si sociale, a cercă, déca am progresat, déca am capetatu vr'o imbunatatire — e unu lucru destul de greu si delicatu, cu atatul mai tare cu catu ca traime intr'o epoca „candu adeverulu nu e óspe binevenit. — Ni s'a promisu de statea ori si ni se apromite chiaru oficiosu, chiaru de pre inaltinea catedrelor, cumca dorintiele nóstre voru fi respectate si asultate, ca tier'a e ferice, ca stam bine, ca astadi suntemu egalu — indreptatiti, ca toti suntemu cetatieni egali ai unuia si aceliasi imperiu avendu aceleasi drepturi si aceleasi detorintie. Ni s'a disu de atata oii cuvinte frumose ni s'a datu sperantie dulci, ni s'a repositu prea de multe ori cuvintele, fratietate si egalitate: dar' lucru curiosu — la fine tota esira predosu si in locu de a primi ceea ce asteptam, ne pomeniramu, că din seninu ou altele. Chiaru aceia, cari strigau in gur'a mare cu mani academica, ca dorescu egalitatea si fratietatea nóstra, chiaru aceia dicu — precum s'a arestatu in fine — se folosira de aceste cuvinte fermecatorie credindu, ca romanii sunt unu poporu ce numai de eri — alaltaeri a esit din fasile co-

pilariei, ca sunt o natiune inca copila, prin urmare necapace de a se gubernă, administra, organiză, cultivă si cresce prin sene. Natiunile se regenerésa ele singure, intielegandu-si d.epturile loru, siindu si avendu capacitatea de a le castigá si conservá. De ce se nu ne fizoune concesu acestu dreptu?

Fiindca romanii — patinti din natur'a loru — nu au fostu destulu de cutediatori in pretensiunile loru cele juste, fratii maghiari au contractat datin'a parte de a le desprestui si luá in batere do jocu drepturile loru, parte ale respunde cuvinte frumosiele si dulcutie, credindu, ca prin aceste le voru inecă dorulu dupa dreptate. A redică popórelorou consciint'a destinatii loru, séu ale impecedea in conduceerea aceleia, readucandu-le in copularia, este a le destruge, si apoi e rusine pentru unu poporu, care pote crea — se destruga. —

Int'o tiéra locuita de mai multe natiuni, cari tota au consciint'a destinatii si a drepturilor sale, nu e dreptu, nu se pote mai multa, că unu poporu se aiba monopolulu tuturor privilegielor si imbunatatirilor, erau cele alalte monopolulu tuturor greutatilor si apasirilor.

Astadi celu ce e surdu la vocea temporului, ne striga continuu: egal'a indreptatire a tuturor inaintea legei — e unu nebunu, unulu carele nu voiesce acésta face unu atentat contra vointii divine, ca-o Ddieu a facutu pre omu liberu si independinte. Nu sciu ce blasphem planesa asupra acestorui döue tiere, si mai alesu asupra Transilvaniei, frumosei mele patrie, acea Elvetia orientale, carea nu sciu cum dar' de securu fara scirea lui Ddieu a ajunsu de a fi considerata de unii că apartenatòia coronei lui Stefanu, nu sciu dicu, ce geniu reu ratacesce pre acestu pamentu alu „nenorocirei“; ca-ci vedu, ca dupa atati'a ani de lupta si suferintia astadi se afla mai acolo, de unde pornise, in catu suferint'a pentru ea pare fara de esire că unulu din cercurile infernului lui Dante. E tristu candu trebue se constatam, ca resultatele staruintielor si luptelor nóstre de atati'a ani — tota justele nóstre dorintie si pretensiuni astadi le vedem ca s'a dusu „ou dorulu Lelei.“

Eri am cantatu si dietei ungare „unu de profundis“ binevoitoriu, acelei diete dela carea popórale Ungariei asteptá reforme binefacatórie, dar' carea că o dieta turbura, condusa in mare parte de egoismu, intențiuni de predominire, de teorie imposibile, ambitiuni implacabili, perdiendu stat'a tempu pretiosu in discusiuni sterile — nu a respunsu asteptarei popórelorou Ungariei. Romanulu astadi in urm'a atatoru amagiri si insilatiuni din partea maghiarilor se vede a fi luatu rolulu lui Tom'a. In decursulu atatoru reforme si schimbari afundu tatajotie s'a incercat tota, unu singuru lueru a fostu incungirat, a fostu datu uitarei, unu singuru lueru n'a fostu incercat in aceste tere nenorocite: „dreptatea.“

Aceia, cari dicu, ca voiescu egal'a nóstra indreptatire, acei, care eschiamu, ca dorescu fratietatea nóstra, se paru ca au 2 masce, 2 fetie si 2 anime: un'a placuta si binevoitoria, alta urita si reu voitoria, de o parte ne apromitu cate si mai cate, de alt'a ne desprestivescu pana chiaru si cele mai legitime pretensiuni, drepturi. Ei cred, ca noi suntemu inca copii si ca atari sburdalnici, si candu ceremu, prezentemus drepturile nóstre, ne dau epitetulu „de copii reu crescuti“ si voru se se angajese la educatiunea nóstra. Asia voru se fia protectorii si cresitorii nostri, condamnandu aceea, ce dicu romanii adi: nu mai sunt copii, ci unu poporu junitianu — in adeveru — dar' destulu de matru, o natiune ce are conscientia chiamarei si drepturile loru sale, si carea contine tota elementele de vietia si tota facultatea de a se ciesce si cultivá de sene. Madam'a Ungari'a cerca tota numai si numai se pote ademani pregentil'a Transilvani'a, carea se dede ca i a cadiutu „tronc“ la anima. O asecurosu, ca nu va reesi, nu o va poté inghiti nici odata, si apoi nu trebue se uite, ca chiaru candu nu sciu prin ce minune ddieasca ar' reesi in acésta intreprindere pericolosa pentru dens'a, de carea, mi eu vóie a o consultă in interesulu seu — se se lase — ar' avé numai mai multu necas, iar' produce colice amare, etc., ca-ci stomaculu ei nu are acea taria, că se pote consumá pre Transilvani'a. Noi romanii austriaci — cari totudeun'a ne amu staruitu a implini sacru testamentu alu strabunilor nostri, in care celu

din urma cuventu este, pentru patria si tronu, pururea creditiosi monarchului, nu numai in tempuri de pace, ci mai vertosu in tempuri fluctuoase, amu cere dela maghiari mai pucinu egoismu si mai multa respectare de drepturile nóstre; erau in specia romanii transilvani, o spunem din capulu locului Ungariei, ca „a treceutu bab'a cu colacii“ — ca noi că ómeni pacifici si cari ne iubim limb'a patri'a intregitatea si independentia ei mai multu decatú vieti'a, vomu remané la ale nóstre, ne vomu guverná a casa; noi nu cerem nimicu dela Ungari'a, dar' nici ea nu pretinda dela noi nici catu e negru sub unghia. Aceste ar fi trebuitu se le considere din capulu locului, aoci ce conduc astazi destinele Ungariei.

Pest'a 29 Iuniu 1866.

Ioachim C. Drăgescu,
ascultatoriu de medicina.

Protocolulu *)

siedintiei a X tienuta din partea insotirei deputatilor dietali romani in Pest'a in 9 Maiu 1866, la 10 óre inainte de amédi.

Presedinte: Ant. Mocioni, notariu: Aur. Maniu. Membrii: Andr. Mocioni, Ioane Fauru, Alecs Romanu, Al. Vladu, Georgiu Mocioni, Demetru Ionescu, Sig. Popu, Sig. Popoviciu, Sig. Borlea, Alecs. Mocioni, Gherardu Végső, Georgiu Ioanoviciu, Iosifu Hodosiu, Florianu, Vaia si Andreiu Medanu.

50. Cetinduse protocoilele siedintielor din 16 Martiu si 17 Aprile 1866, cu pucine modificatii neesentiali. S'au autenticat.

51. Presedintele face cunoscutu, cumca comisiunea insotirii, esmisa cu conclusulu spre elucrarea unui proiectu de lege pentru natiunalitati, zi-a finit u chiamarea compunendu operatulu os se subterne insotirei cu aceea provoca, că luandu-lu la cunoscinta pentru acum se se retiena de la ori ce desbatere asupra acelui pana ce se va descrie si imparti intre membri, deci dara provoca pre comembru Iosifu Hodosiu, că pe referintele numitei comisiuni ce cetesoa proiectulu.

Dupa oetirea aceluia cu inviore comună se enuncia:

Proiectulu de lege pentru natiunalitati compusu de comisiunea insotirii esmisa spre acestu scopu cu conclusulu carele acum s'a cetitu, se ie la cunoscinta, avendu a se descrie in 22 exemplare si a se imparti la toti membrii insotirei, că studiandu-lu se se pote pregati spre discutarea aceluia.

52. Aloisiu Vladu din indemnulu acestui proiectu propune, ca facia cu acestu operatul gigantion, — ca-ci cu reflectare la dechiararile pana aci in dieta facute in adeveru se pote numi giganticu — insotirea nóstra se incete a mai susă, că insotire de deputatilor romani, o se ne constituim in o insotire cu deputati celorulalte natiunalitati, chiar' si ou cei de natiunalitate maghiara, si in acea se luam la desbatere acestu operatul si se stabilim unu proiectu de lege pentru natiunalitati, la acésta propunere-lu indemna si nepracticabilitatea purcederei nóstre de pana aci, sperandu de la o conlucrare comună a representantilor tuturor natiunalitatilor unu efectu mai bunu decatú ce am potutu noi pana aci produce.

Georgiu si Andreiu Mocioni voiescu mai nainte a discute operatul in insotirea nóstra si numai dupa ce aceleia s'a staverit din parte-ne a-lu comunioa cu representantii celorulalte natiunalitati, spre a caror concursu si d'insii punu ponderositate.

Fauru inca se alatura acestei pareri, dar' reconosc momentositatea propunerei lui Vladu, si de acea e de parere, ca propunerea lui Vladu, carea in catu o pricepe se reduce numai la tactic'a ce avem a o urmari, se vina desbaterea atunci, candu vomu discute si asupra proiectului de lege acum oetitu, fiindca atunci e mai potrivit a se staveri si tactic'a, ce avem a o urmari intru eluptarea proiectului nostru; totodata doresce, că se se prefiga diu'a pertraparii proiectului, si in ast'a privintia propune, că desbaterea se se tienă a siese di dupa impartirea proiectului intre membri, că fiacarele se aiba din destulu tempu alu studia.

Ioanoviciu afia propunerea lui Fauru de cea mai potrivita deci se alatura aceleia.

*) Republicam acese protocoile, că cele mai interesante in causa nationala, din „Cone.“ — R.

... e in d-vóstra, ca veti veghia totu deauna la
ntinererea ordinei si a libertatilor publice.
fericire vediu Gard'a nationala ocupandu tóte
storile, cu tóte ca nu sunu nevoia de vre-o
da speciala, nu potu fi mai bine pazit u de
u prin insusi concetatiunii mei.

Carolu.

1866 Iuniu 20.

PUBLICATIA.

Spre a curma tóte intrigile si uneltirile ini-
ciloru tierei, guvernulu face cunoscutu ca
ca din siedinti'a adunarei de la 15 ale acestia
lechiaratu oficiale, ca nici o data nu va primi
se jignescu nu numai drepturile, dar' nici
aru interesele romanilor in favórea straini-
u in genere si in parte a israelitilor.

In siedinti'a de astazi, asemenea guvernulu
majoritatea adunarei au declaratu din nou
retrasu articululu din constitutiune privitoru
israeliti, care in spiritelele unora provocase
care ingrigire:

Consiliul ministriloru:

L. Catargiu, I. Cantacuzino, C. A. Rosetti,
Bratianu.

Seriositatea epocii de facia o dovedesce si
natorioul: Apelu la gardistii cetatiensci din
italia.

Comandanti, oficieri si gardisti!

In urma decisiunei consiliului de ministri
2 Iuniu curentu, Mari'a S'a Principele dom-
oriu, prin decretulu nr. 997, binevoindu a au-
sa pe subscrisulu a mobilisa o legiune din
da oetatenesca a capitalei, insarcinediu si
provisoriu cu comanda acestei legiuni pe
u comandante de batalionu C. Ciocarlanu

Cetatiensi gardisti! Nici o data nu manu-
ouit u de patriotismul vostru! Candu totu se
ca impregiurul vostru, nu veti fi voi acei
e se stati pe locu, voi care ati datu de at-
ori probe ca ve cunosceti datoria.

Inscrierea in legiunea mobila este lasata
buna vóstra vointia! Amu incredere ca veti
si astadata, esempe gardei din celelalte o-
ie si veti intrece cu numerulu sperantiele mele.

Listele de inscriere suntu deschise la d.
carlanu:

Alergati toti acei pe care anima ve indé-
si numerul va fi mare.

Inspectore generalu alu gardei civile din
nani'a.

Generalu! Nicolae Goleșcu.
421. anulu 1866, Iunie 16, Bucuresci.

Primari'a Capitalei.

Buourescen! Dusmanii neimpacati ai li-
tatilor si ai nationalitatii romane, ve-
du ca, prin nestramutata nostra vointia
ru devotamentulu pentru patria sea adopti-
a alesului nostru, Carolu a devenit Domni-
ulu Romaniei; vediendu ca adunarea con-
stante incepea se arunce temeliile libertatilor
tre publice si private; vediendu ca patrio-
ulu armatei s'alu gardei orasianesci precum
ordinea publica, ce n'au fostu unu minuta
durata de la 11 Februaru, au mai indople-
i chiaru pe inalta Pórtă a reunóisce noua
e de lucruri in Romani'a, au simtitu ca pra-
loru avea se le scape pentru totudeauna, si,
tu pretestulu costiunii evreiloru, au facutu
adi o incercare de aprovadita d'a provoca
i desordine invasione, peirea patriei nostre.
u suptu pretecstulu, caci ei sciau prea bine
guvernulu, ca se dea multiamirre manifesta-
ru opinioni publice, declarase doue dile-
nte ca retrage din proiectul de constitutiun-
articululu privitoru la cestiunea evreiloru.

Multiamita atitudinii patriotice a poporului
adunarii, multiamita moderatiunii si intieleg-
ii guvernului, lumin'a n'a intardiatu a se
chiaru in spiritele individilor amagiti de
enele uneltiri ale dusmanilor Romaniei, si
i sila, prin singura fortia a convigerii, bun'a
ine a pututu fi mantienuta.

Daca dusmanii jurati ai libertatilor s'ai
tonalitatii nostre nu se voru crede biruiti
i singura putere morală si voru cutesa a re-
ape culpabileloru incercari, fiti incredini-
i, concetatiuni, guvernulu va sci se'si faca
ori'a cu tota energia cei comanda mantuirea
patriei, precum si elu este incredintiatu ca gar-
d'a orasianescă si noi toti cati suntem ne vomu
soula ca unu singuru omu ca se intempinam
desordinile menite a aduce asuprane nenoroci-
rile unei invasioni; caci scimt toti ca invasiu-
nea este mo'tes si pustiera, astazi, mai cu sema,

candu armatele straine vor trebui se tréca prin
sange ca se mai poate pune piciorulu pe pamenu-
tulu Romaniei.

Romani! se veghiamu ou totii, se veghiamu
dina si noptea, ca nici manaru unu voru se nu
via se intunece aceste senine ei frumose dile
care trebuie se ne fia cu atatu mai scumpe cu
catu sunt, o putem dice cu mundria, opere
nostra si numai a nostra!

Primariul orasului Bucuresci, D. Bratianu.
18/40 Iuniu 1866.

CONSILIUL MINISTRILORU.

Cetatiensi din Bucuresci! Vrasmasii nationa-
litatei nostra, acei cari nu potu ave unu rol
in societate de catu fiind agentii, uneltele straini-
iloru. Vrasmasii nou lui regim, acei cari candu
vedu ca natuinea intrandu pe calea de regene-
rare incepe se stirpesca coruptiunea, jafurile si
totu felulu de abusuri, sufera, ca unii ce prin
stirparea acelor vii se simtu ei insii loviti;
toti acestia intrunuti, inregimentati, se incera
si prin tota mediucoele, dela 11 Februaru in-
coce a opri natuinea in mersulu ei celu gloriosu.

Ei splotéza nesciuntia neaverea, eresurile,
frica; ei isi facu chiaru din cele mai nobile sim-
simtieminte si inca si din creditiile nationale,
o arma de ucidere a libertatilor publice, a na-
tionalitatiei nostra.

Una din aceste arme, cu care de catuva
timpu ei se servescu in tota Romani'a, este si
ceea ce au numit o cestiunea israelitiloru. Pro-
fitandu de dreptele temeri ale unor si de ne-
intielegerea altor, au propagatu prin tota mo-
durile, ca guvernulu si camer'a voiescu se de
israelitiloru drepturile romaniloru.

Guvernulu, inca de acum trei dile a de-
claratu in camera, ca nu trebuie se se confunde
relegiunea cu drepturile politice, si ca, cu tota
acestea, spre a curma ori ce neintielegere si rea
talmacire, elu a retrasu chiaru acelu principiu,
ce-lu inscrise in proiectul de constitutiune.

Inamicii libertatilor publice vediendu, ca
sunt in ajun d'a le scapă din mana si acesta
arma, profitara de ametiela spiritelor, de rata-
cirea unor, do nesciuntia si neesperientia altor,
si astazi atrasera in curtea metropoliei unu
numera de vr'o trei s'au patru sute de ómeni
condusii a face una manifestare in contra inchii-
puitelor drepturi ce li se spusece c'aru fi se
se de israelitiloru. Cea mai mare parte din a-
cea multime era sincera. Intr'ns'a erau junii
rataciti alu carora patriotismu era sploatatu,
cavala ómeni beti de vinulu coruptiunei si cativa
aginti directi ai acelor cari voru cu orice
pretiu se readuoa trecutulu. Unul din acesti
din uima s'a incercat a trage si clopotulu din
metropolie si a fostu oprita si arestatu de po-
porulu celu adeveratu.

Deputatii au statu la locurile loru, dera
n'au mai voit u delibera. Anim'a loru s'aru si
siasiati de dorere de s'ar fi pututu banui ma-
caru de straini ca poporulu capitalei a navalit
asupra mandatariloru natuinei si ca si au delibe-
ratu s'au otarit u acea presiune.

Dupa mai multe desbateri in afara, popo-
rulu s'a retrasu in buna ordine, si in urma de-
putatii, ne mai fiindu in numeru, ciedinti'a s'a
redicatu.

Din nenorocire ince, inamicii si misiei au
condusu una banda de ómeni la sinagog'a israe-
litilor unde intrandu s'au datu predarei, pana
ce veni unu detasiamentu din guard'a orasian-
escă, s'a aratatu demna d'a fi armat'a libera a
unei natuine libere; in cateva minute ordinea
fu stabilita.

Catra voi cetatiensi din Buouresci ne adre-
samu acum. Voua ve denuntiamu faptulu ne-
norocitu de adi, si pe voi punem respunderea
de se va mai reinoi.

Revolutiunea dela 11 Febr., va da tota li-
bertatile si arm'a pentru a le sustiene, Eu-
rop'a intréga a aplaudatu s'a sustinutu faptulu
dela 11 Febr., pentru ca ne a credutu, ca sun-
tem copti pentru libertate. Si astazi, in mo-
mentulu candu adunarea natuinala desbatea con-
stitutiunea, care se ne asicure pe deplinu tota
drepturile si tota libertatile, astazi, candu sun-
tem in ajun ea curtea suzerana si puterile
garanti se recunóisce tota lucrarii natuinei dela
11 Febr. si pana acum; astazi, candu Europ'a
este in lupt'a cea mai uripsa si candu in facia
vóstra sunt 40.000 de ostire, care ne amenintia,
primive-ti ca cativa aginti ai peirei si ai corup-
tiunei se poate pericolá totu!

Voi, cetatiensi ai buouresciloru, voi, comer-
cianti ai capitalei, voi, poporulu dela 1848, dela

1857, dela 1859 si dela 11 Febr. 1866 sta-veti
cu bratiele incruciate si lasave-ti se ve perda
si libertatile si onórea si naionalitatea! Acésta
nu poate fi; acésta n'o putem primi

Guvernulu actualu v'a datu libertatile pu-
blice, v'a datu arme, s'a declaratu tuturoru pu-
teriloru ca sunteti matori pentru a le ave. In
taci'a naionala acum declara, ca ve lasa si re-
spunderea d'a veghiá asupra celor'a, cari din
nesciuntia se lasa se fia prinsi in curs'a trada-
torilor.

Guvernulu isi va face datori'a in privint'a
celor fara de lege. Elu isi va face datori'a
chiaru in privint'a celor cari voru esip'e utilie
spre a turburá liniscea publica. S'amageseu
fórt cei cari au luat indulgentia s'a dreptu
slabitu. Aru fi una crima a lasa se se perda
una natuine din cauza, ca unii nu intielegu si
cavala tradau. Dece ince guvernulu a pututu
da libertatile publice, ve aducem aminte si ve
conjuram se nu uitati, ca ele nu se pastrá
in nici una natuine de catu de catra ea insasi,
prin sacrificii si print'una linisce demna si in-
telépta.

L. Catargiu, C. A. Rosetti, I. Cantacuzino,
Ioane Bratianu, Dim. Sturza, gen. Ioane Ghica.

PETITIUNEA ROMANILORU DIN MOLDOVA.

(Capeta.)

Hilchoth Acum (cap. 10-5).

Considerandu ea si in alti timpi, pe candu
populatiunea jidovesca se urca numai la 10.000
(dupa statistic'a lui N. Sutzo), ea a ingrijatu pe
romani si i a nevoit u se recurga la meseure spe-
ciali spre a se apară de esplotarea jidanolor;
precum este mesur'a luata in anulu 1839 Iuliu
1, coprinsa in manualulu administrativu a lui
Ghica, relativa vagabundilor jidani; precum
este asemene si legiuirea obstescii adunari a
Moldovei din an. 1844, prin care li se oprescu
jidanolor de a tene carcime prin sate si pe la
drumuri.

Tote impregiurarile espuse aici, forte pe
scurtu, sunt palid'a imagine la culmea s'a in
Moldova.

Domnilor deputati, ganditi ve ca suferin-
tie nostra nu sunt rezultatulu unui fenomenu
locales isolatu; istor'a ni'lui aréta din contra,
totu cu asemenei simptome reproducundu si la
alte popore ale Europei.

In timpul primului imperiu, in provinciele
nordice ale Francei, esplotatiunea jidovésca a-
junsese nesuferita, si guvernamentulu francesu
se vediu nevoit u se decretese urmatórea legiuire
publicata in „Monitoriul Universale“ din 20
Martiu 1808:

I. Orice aloatuiru de imprumutu facuta
de catra jidani ou nevresnici, fara autorisarea
epitropului loru, cu femei fara autorisarea bar-
batului loru, cu militari fara autorisarea capitanului — de este soldatu seu sub-oficiru — si
a chefului de corp de este oficiru, va fi nula
deserversita, fara ca purtatorii seu cesonarii ei
se pota ave cuventu de a reclamá si fara ca
tribunalele nostra se poate ordona urmarire.

II. Nici una politia, biletu la ordinu, ob-
ligatiune seu promisiune, subscrise de catra
vre-unul dintre supusi nostri neocomercanti in
folosulu unui jidau, nu va pute fi reclamatu
fară ca purtatorulu se probese mai antaiu, ca
valórea a fostu platita intréga si fara frauda.

III. Ori-ce creantie a caroru capitalu va
fi incarcat u anu modu vederato seu ascunsu
pi in ingramadire de dobende de mai multu de
5% va fi redusa de catra tribunale.

Déce dobenda trece peste 10 la % crea-
ntie va fi declarata usuraria si ca astfelu a-
nulata.

IV. Pentru creantie legitime si neusu-
rarie, tribunalele sunt autorisate se acorde ter-
mine de plata conformu cu ecuitatea.

V. De astazi inainte, de la 1 Iuliu vii-
toru, nici un jidau nu se va pute dedá la
vreunu comerciu, traficu seu negotiu órecare,
fară se fi primitu mai antaiu una patenta dela
prefectura, care au poate fi acordata de catu pe
bas'a unui certificatu alu consiliului municipale
locale, in care se va constata ca numitulu jidau
nu face usura seu vreupu traficu ilicitu.

VI. Patent'a acésta se va reinnoi in
toti anii.

VII. Procurorii tribunalelor sunt spe-
cialmente insarcinati se retraga acésta patentă,
de indata ce le va fi adusu la cunoscintia că

unu jidau patentat face usura séu vre-unu traficu fraudulosu.

VIII. Orice actu de comerciu inchiaiatu ou vre-unu jidau nepatentat va fi nula.

IX. Totu asemene va fi nula orice ipoteca va luá unu jidau nepatentat asupra vreunui fondu, candu se va dovedi, ca citat'a ipoteca provine dintr'una politia séu din vreuna afacere óre care de comerciu, traficu ori negotiu.

X. Ori-ce contractu séu obligatiune subscrisa in profitulu vreunui jidau nepatentat, pentru afaceri straine comerciului, negoziului séu traficului va puté fi revisuita in urm'a unei anchete a tribunalelor. Datorniculu va fi admisu se dovedésca, ca este usur'a séu resultatalu unui traficu fraudulosu, si déca prob'a va fi dobendita, creanti'a va fi redusa dupa scontint'a tribunalului, séu se va anula, déca usur'a intrece 100%.

XI. Dispozitiunile art. II asupra politieilor & sunt aplicabili pentru treoutu cá si pentru viitoru.

XII. Jidanii nu voru puté se imprumute pe amanetu slugeloru, nici chiar' si altoru persoane, intru catu nu se va face actu regulatul de tribunalu, in care actu se va lamuri anume ca banii s'au numerat dinaintea judecatorilor, ca-ci la din contra acei jidani voru perde orice dreptu asupra amanetului si tribunalele voru fi datore se ordone restituirea lui.

XIII. Jidanii nu voru puté asemenea se priimésca in amanatu, instrumente, unelte, obiecte de gospodaria si haine de sateni si de la sluge.

XIV. Nici unu jidau nedomiciliat a stadi in departamentele Rinului de susu si de diosu, nu va mai fi invoitu se iea domiciliu de acum inainte.

XV. Populatiunea jidovésca nu va fi admisa se se resoumpere pentru conscriptione: in urmare totu jidanulu cadiutu la sorti va fi supusu servitului personale."

Napoleonu I, acelu spiritu inaltu, esitu din revolutiunea cea mare a Franciei, care nu puté fi ratactu de prejuditie vulgare séu de fanatismu; — in siedintele consiliului sen de statu din 30 Aprilie si 7 Maiu 1806, recunoscundu gravitatea pericolului l'au caracterisatu in acesti termeni memorabili:

"Legislatiunea este unu scutu pe care guvernul trebuie se-lu duca ori unde propasirea publica este atacata. Guvernamentul francoescu nu pote vedé cu indiferintia una natiune avilit-degradat'a capabile de tóte injosirile, posedendu esclusiv cele duoe mai frumose judetie ale vecchi Alsacie; jidanii trebuescu priviti ca una natiune si nu cá una secta, sunt una natiune in natiune.

"Asiu voi celu pucinu pe unu timpu hotaritul, se le redicu dreptulu d'a avé ipofece, ca-ci este pré umilitora pentru natiunea francesa d'a se gazi in gratia natiunii celei mai vile.

"Sate intrege au fostu espropriate de catra jidani; ei inlocuescu feudalitatea: sunt nisce adeverati nuori de corbi..."

"Trebue se prevenimu, prin mesure legali, arbitrariulu, la care s'ar vedé cineva constrinsu se reouiga contra loru; ei sunt in periculu d'a se vedé macelariti, intr'una di, de catra creștinii de Alsaci'a, precum au fostu macelariti de atacea ori, si pururea din vin'a loru.

"Jidanii nu sunt in aceeasi categoria precum catolicii si protestantii; ca-ci reulu ce facu jidanii nu provine de la individi ci de la insasi constitutiunea acestui poporu. Ei trebuescu judecati dupa dreptulu politicu, éra nu dupa dreptulu civilie, oa-ci nu sunt cetatieni.

"Trebue se le interdicemt comerciulu, pentru ca abusá de elu si'l manjescu cu usur'a, precum se interdice unui giuvaergiu meseri'a lui oandu falsifica aurulu . . . transactiunile loru trebuescu anulate ca-ci sunt basate pe frauda.

"Ar fi periculosu se lasamu se cadia chiale Franciei — Alsaci'a si Strasburgulu — in manele unei populatiuni de spioni, care nu are nici una legatura cu tiér'a.

"Sum de parte d'a voi se facu ceva contra gloriei mele si care se fia desaprobatu de posteritate; dara nu voiescu, pentru nisce principie de metafisica si de egoismu, sa sacrificiu binele provincielor. . .

Domnilor depăti!

Noi subscrisii, romani din Moldova, n'amu pututu nici se ne inchipiunu macar ca adunarea Romaniei ar fi in stare se instrainese drepturile imprescriptibili ale natiunii, dandu-le acestei lepre a popórelor civilisate: ca-ci mandatulu domniei-vóstre, nici intr'unu casu, nu ve pote invoi distrugerea natiunii pe care o reprezentati si ale careia drepturi sunteti imperiosu chiamati a le aperá. Drepturile imprescriptibili ale romanilor nici insasi natiunea, in massa, nu le pote instrainá, ca-ci si ea le are numai depositu, si este datore se le tréca neatinse urmasiloru, dupa cum le au primitu de la strabunii nostri. — De aceea dara, de parte d'a admite uno momentu macar putint'a acordarii de drepturi politice jidaniloru, séu facultatea d'a puté ei cumperá mosie in România, noi venim se ve ceremu legi de exceptiune pentru aperarea nostra contra acelu flagelul ne-impecat.

Ceremu dara:

1. Se aplicati Romaniei principiele si mesurele luate de Napoleonu celu mare in contra jidaniloru.

2. Se avemu reciprocitate in privirea articulelor de hrana si beutura; si de óre ce jidanii nici cumpera, nici mananca obiecte de hrana preparate de romani, se fia si ei opriti de a fabricá si de a vinde romaniloru, prin terguri si sate, pane, carne, vinu, rachiul etc., si se tia spicerie.

3. Se fia opriti de a tine mosie in arenda, carcerime, suhaturi, velnitie, mori, feresee prin munti, vampe la granitie &; si prevederea unoru asupra măsuri pentru cei ce ajuta pe jidani se inlature legile.

4. Urmărarea jidaniloru acelor cari posedu, prin subterfugiuri, mai multe mosie in Moldova.

5. Refusarea indigenatului, chiaru individualimente, pentru toti cei nu profesesa moral'a crestina.

6. A se respinge dela functiogni acei jidani, cari s'au introdusu in posturi salariate si onorifice, architecti, comisari, vamesi &.

7. Amanarea, celu pucinu pe cinci ani, a tuturor vendiariloru silnice pentru mosiele amanetate jidaniloru.

8. Statornicirea unci dobende legale oblegatoria; ar fi bine se se ié dreptu norma venitulu midilociu alu mosielor care de 7%, ca-ci intr'una tiéra specialimente agricola acest'a e una norma generale.

9. Oprirea navalirii jidaniloru vagabundi, si marginirea sederii in România, pe diece lune numai, pentru acei jidani, cari vinu cu pasaporte in regula.

10. Oprire pentru jidani de a cumperá imobili prin orasie de astadi inainte.

11. Ori-ce asociatiune jidovesca, pentru ori ce scopu, nu se va puté intintia fara de iavoarea prealabile a municipalitatiloru din localitatea unde voiesce se aiba resedint'a; municipiile voru tolerá séu refusa intintarea asociatiunilor acestora.

12. Facerea unei catagrafice generale a tuturor jidailor din România in care se va lamuri forte amenintu: protectiunea la care sunt supusi; timpulu de eandu sunt in tiéra, numele, vîrst'a, numerul individelor din fiacare familia, midilocile de existinti, meseri'a, avereia, si anume in ce consta. Acestu recensimentu se se execuce cu cea mai mare scrupulositate, si pentru acei jidani, cari ar ascunde ceva, se se prevédia una penalitate specialie.

Aceste sunt cererile si doriutile nostra dictate de unu spiritu de prudintia, si ve rogamu se nu cugetati, ca amu fi injusti, séu ca amu tinde se ne isolam de popórelle civilisate ale Europei, cerendu restrictiuni pentru jidani.

Din potriva noi ceremu, numai aparare in contra unei opresiuni tiranice, care ne-a impresuratu de pretutindeni; ceremu dreptulu de a puté dispune de avereia nostra; ceremu dreptulu de a ne bucurá de fructele muncei nostra; ceremu dreptulu de a nu ne vedé pana si credint'a nostra batjocurita prin denumirea de romani de religie israelita, prin care se pune, pe altarele besericel nostru nationale jidanismulu alatura cu creștinismulu; ceremu si noi unu locu la sôrele, care incaldeșce pamantul nostru romanescu cumparatu cu sangele parintilor nostri — in fine ceremu justitia!

Ias'y 1866, Maiu 1.

Nr. 546/1866.

Doritorii de a ocupa postul de invetiatoru au a documenta:

1. Prin atestatu de botezu, ca sunt romani de confesiunea greco-orientala.
2. Prin atestatu bunu, ca au absolvatu celu puinu gimnasiulu inferioru si cursulu pedagogicu prescrisa.
3. Cumca sciu bine limb'a germana.
4. Déca au mai functionat undeva că invetiatoru ori ba, si cum?
5. Cumca ad dusu o viața morală si ad ayutu purtare politica nepatata.

Doritorele de a ocupa postul de invetiator se cere că se documentese:

1. Prin atestatu de botezu de ce relege sunt.
2. Cumca sciu bine limb'a germana.
3. Déca au mai functionat undeva că invetiator, ori ba si cum? si ca sunt perfecte in lucrul de mana.
4. Cumca ad dusu o viața morală si nepatata.

La tota intemplare se voru preferi acelle, care voru documenta, ca sunt de relege romana gr. or., si voru ave calitati mai bune.

Competitorii atatu la statuinea de invetiatoru catu si la statuinea de invetiator, an a'si indrepta cererile loru provedute cu tota documentele amintite, catra oficiul subsemnatu (posta din urma Sibiu) celu multu pana 'n Augustu 1866, că actulu alegerie se se pote asterne de timpuriu locurilor mai inalte competitinti, spre intarire.

Resinari in 11 Iunie 1866.

Oficialu opidanu.

C O N C U R S U.

La scol'a gr. cat. din Cutgiru se deschide concursu pentru postul invetatorescu.

Doritorii acestui postu dotat cu salariu de 300 fl. v. a., cortelu, gradin'a si 6 orgii de lemne sunt recuiriati asi tramite pana ultim'a Iuliu concursele cu documentele despre religiune, absolvirea preparandie, aplicarea depuna acuma si portarea politica morale, acestui oficiu archidiaconale post'a ultima Sibotu, stilisate Venarabilul Ordinariatu din Logosiu.

Cutgiru 21 Iunie 1866.

Georgiu Bercianu,
2-3 protopopu.

Se deschide prenumeratiune

la

„GAZET'A TRANSILVANIEI

pre semestrul alu II-lea a. c. cu pretiulu 5 fl. v. a. in laintru; 8 fl. afara de monarchia seu 1½ galbenu mon. sunatòria.

„Gazet'a Transilvaniei" va esi dupa cum voru cere impregiurările imperitive ale natiunei si dupa cum va fi sprinjinita prin concursulu ei. Facia cu visoilele, pericolele si amenintiarile vietiei si existintei politice a statelor si natiunilor in tota Europa, facia cu precarea pustiune a natiunei nostra sub amenintiarile tulburarii politici, Gazet'a va sta neintrepruptu celu mai fidelu satelitu si cea mai vighetòria santicela in soldulu intereselor natiunei sale ale statului si ale bunului comunu, nevenandu neci unu altu scopu decat singuru numai fericirea viitorului. — Cris'a cea mai nepomenita a epocii de facia ne chiama pre toti se ne damu man'a la concursulu celu mai fidelu, pentru că se reesimtu cu viétia natiunata politica, cu care ne a insestratul monarchulu, sub ori ce imprejurari. Tragemu dar' atentiu tuturor barbatilor natiunei, că se ne punem cu totii la vedete sustinendu si luminaric'a acesta prin o cointelegera neintrerupta si prin unu concursu fidelu intre toti si intru tote.

Pretiurile bucatalor in piati'a Brasovului.

(Mesur'a se ia in galet'a de Ardélu, din care doua facu trei măsuri austriace.)

Iuliu 6 n. 1866.

Grâu curat u galeta 6 fl. 87 cr., de midilociu 6 fl. 27 cr., amestecat 5 fl. 58 cr. —

Secara 4 fl. 80 or., Papusioiu (cucurusu) 4 fl. 62 cr., Ordiu 3 fl. 27 cr., Ovesu 1 fl. 71 cr., Cartofi 1 fl. cr. —

Cursurile la bursa in 9. Iuliu 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 22 cr. v.
Augsburg	—	—	125 " 50 "
London	—	—	134 " 40 "
Imprumutul nationalu	—	—	59 " 75 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	55	75	" "
Actuale bancului	—	—	677 " 90 "
creditalui	—	—	135 " 90 "

Obligatiile desarcinarii pamantului in 2. Iuliu 1866:

Bani 60 -- Marfa 61 --